

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Canones in tabulas motuum stellarum - Cod. Ettenheim-Münster 33

Stöffler, Johannes

[16./17. Jahrh.]

Canonaes in tabublas motuum stellarum

[urn:nbn:de:bsz:31-103116](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-103116)

5^r

Canones in tabulas motuum
stellaru in fixaru qz exarationu

Declaratio tabularu celestiu motuum in
mediu in uocatu ac eorunde uariis
et uicatu dignas passiones, in qm in
congruū fore hertus uididi, generalia qda
pferri, ne pcepta mea inania et fidameto
ratiua qspia suspicet. Ceteru igit pbeuimus
et globatu eoru p dnm suis uicibus et p p p
respectu uiculu zodiaci, que significati, obli-
quu aut signoru uiculu apellamus, dispartit
p p p uia p dnm totu et alia p p p
Sedim totu uia bifaria sumitur p p p
p. et uiculu p p p am diuisione zodiaci in
quid p p p equalis serat, qm q p p p p p p
signu uiculu p p p p p 60 gradus quid in 60 uic.
et ita uic. in 60 et uiculu et sic diuisio
Alfonsi Signa p p p alfonsi uic in suis ta-
bulis celestiu motuum, in uicibus blazgung et p p
res alij. **C**ommu aut distributione significat
in 12 p p p q p p uiculu diuisio 2 uiculu
No signu in 30 p p p equalis quos p p p no-
minamus diffinit. Quare p p p est totum

significat 360 gradus, quod in his firmis fixis et
 vorat possidere, et quibus gradus (ut per diem) in
 60 min. et unquamq; min. in 60 et distribuitur
 et sic sequitur (si placuerit) ad portiones minutissimas
 magis parte 3 et 4 per diem. Hoc significat rationem
 partium sequentibus meis tabulis accommodamus. Deo
 etiam ephemerides seu ephemeris constructio hic meis
 tabulis manifestabitur hoc in diuina signorum
 consuetudine quidem quatuor ordo talis est V & II
 69 de nix = in 4 p. un. Hec quatuor in
 sermone togii invidimus hoc bene de stellis togii
 hinc amittitur reserimus togii de stellis e distans
 ipsius a capite + principio V, in q. 8° parte in pro-
 duto xxi o. et quibus reserimus xxi amittitur. Hoc
 non solum quibus volubili xxi o. Sed a
 capite V solum mobilis et se inobis q. intelligitur
 in intersectione partium equatorialis in zodiaco
 Summis enim togii de stellis non respectu partium
 equatorialis sed zodiaci sub quo quibus fuerit
 et rotatur. De hoc togii tractat p. 10. in alia
 dit. 9, et de togii motu et sic diuina
 linea existat in 20 gradus V distans partem togii
 hinc et 20 gradus Saturni hinc aut zodiaci
 in 12 gradus togii. Nam in o. partem solum reserimus

Ut linea intelligat solis figuram intelligit. Ut
 figuris lati^m 12 θ possidet Linea autem semper
 ipsa in duas aequales portiones in qd ex una
 ex utrinque 6 gradus 2 ex alia totidem, linea
 elliptica sine via solis appellat Cometa autem
 solis 2 hinc sibi haec linea ut notumq; in no-
 minibus amideri rectum est elliptica solare voca-
 tur. Quae hinc linea^m sub ea linea a regione
 posita, solis diametraliter obiecta ut, in pleni-
 tudine quandoq; amideri exploratum est. Lineam
 defectuam 2 ellipticam manifestat. Sol autem sub
 elliptica semper demerens 2 ab ea usq; defectus
 solare ite inspicitur 2 ei nomen tribuit. Pha-
 neta autem reliqui in in sept^m in in aucten
 a via solis deflectit 2 vagatur qre 2 hinc lati^m
 2 ab elliptica distantia habere affirmatur
 Quae ut generate quando inspicitur. Dico-
 tima autem illam hanc 2 certam loca
 2do est distantia ab elliptica q; nuntia hinc sibi
 2 polos yodini 2 nuntia hinc sibi determinat
 hinc parte dicitur linea lati^m maxima
 5 esse gradus Et spira virginis lati^m habere ma-
 ximum 2 θ 0 in. De quo lati^m 2 si pto.

• in alma. Alfonso rex in suis tabulis & etiam
 astronomi abinde tractat in suis tamen tabu-
 lis de ipsa egressi & magna quaedam facilitate
 (videtur astronomi aptitudi) tractabit. Praeterea
 non difficile intelligere haud ab re tabulis
 radium extrahendam & etiam extrahendam & item
 tabulis mediocriter motus celestium mobilitatem
 motus non aequum sed plerumque tabellas quaedam
 tempore antequam tempore non uti apud aristotelem &
 philosophum legimus. mensura est motus proprii sui
 mobilis solum prius & posterior. Cum igitur motus
 quocumque rebus intelligere. Septimum mensura
 est nobis tempore proprium ut cognita tempore
 quantitate, motus sibi videtur septimum dandi
 quod ex tabulis nostris ad ea re aptis dicitur utique
 deservimus non ad re tabelle tempore tabulis
 motum antequam. Quare non immerito
 & hoc quod est animadvertendum, quod in tempore
 distinctione, quae videtur annis, mensibus, diebus
 & horis pagis ad deservit tabulam nostram
 • Simpliciter via frangendo 15 & colligendo in
 omni frangendo cum anni romani in
 12 mensibus videtur, quae aliquid prima Januarii
 martii, maii, iulii, augusti, octobris &

2 Decembris 31 dies Aliquam f. octid, inuig. septid
 2 nouembris 30 dies possidet februarij autem
 in anno romani 28, in bissexanti 29 dies ce-
 lant Unde & metira dicitur —

Aprilis inuig. September atq. nouembris
 Dec. denos retinet, sed alijs addit vno
 Sed tenet in mero viginti f. d. octo
 Cuius sit bissex. hic addit vno dieb. —
 Menses p. ca. diuiduntur in dies natura-
 les duz naturalit. in 24 p. equalit.
 primis qm. q. lib. de hora celest. Hora celest.
 in 60 min., & min. in 60 s. & sic de-
 inops finguntur Temp. collectis in nris tabulis
 fit in huius modum, habet 60 s. hora eorum
 parum vni minuti. Et pro 60 min. hora
 vna numerantur & pro 24 horis vni diei
 naturalit. parum & ce. pluribus dieb. collectis
 menses & hanc ce. mensib. annos conflantur
 Ceterum astronomi p. res motu ceptu. celestiu.
 diligentissimis q. siderationib. obseruatis, esse
 alio & alio f. p. sub diuersis f. h. q. v. re-
 q. sine p. p. diuersam nationi postero-
 rib. descripsit. Hic q. d. nationes diuersam

Diversa quantitate anni atq; incipit vacem
fuerit Annorum mag; alij romani sine solares
Alij arabu sine lunares, & de solarib; alij bisse-
tiles alij no bissestiles Alij a ianuario anni
incipiunt Alij a martio, alij ab alijs mensibus
In meis aut tabulis anno utriusque romano
aut solari usuali q; in romane & bissestili
dividit Communis 365 dies, bissestili vero
366 dies spectat Et annum romano more
a ianuario incipimus Die vero a meridie
dici preterit aequino nocte incipimus & in
meridie diei sequit; finimus Hinc manifestu
est annum a meridie utriusque diei decembris
anni preterit incipit sumere & ita mensis qui
libet a meridie diei antecedit mensis incipit
Deinde notabimus quod oes tabule q; modis mo-
tilis eccentricis ordinatae sunt proprie veritatis
& ad quaelibet meridianam ringens veris, op-
pidi aut loci, solis radia inspirata utiles
Radie aut ringit; motu celestis in calce
tabule radium eccentricum ponit veris ad
annum naturam christi, & ad meridianam
fore oppidi Tubingensis gymnasi; universalis
Vnde sciendum quod radie alius motu nihil

Aliud est quod longi ventis signum in q̄ finit
 ille motus in principio alimū d̄terminati
 tempore Verbi gratia Radie solis tempore inarna
 tiois xpi est 96, 8 ̄, 18 m., 23 fere ē
 hoc est dicere, ubi terminat̄ m̄m̄m̄ in sig
 nifico incipiendo q̄m̄ ab aetate ubi fuit
 linea mediū motu solis tempore regit̄ in meridie
 vltimū diei d̄t̄beris finis in principio inna
 r̄ij quo ad meridianū in dicti oppidi
 Haec s̄m̄ s̄m̄ intelligit̄ de radibz orbis me
 dioxū motū Sed hic intelligendū est Ra
 dies singulas esse, quāsta primarias, quāsta
 secundarias Primarie hae s̄m̄ q̄ ad prin
 cipia alimū era s̄m̄ obseruata & annotata Est

Tragedit

aut era tempore famosi alimū q̄y fuit ut
 era roma opis digni memoria aut p̄p̄m̄ sublimis
 nota fuit incipiens ab aliquo effectū q̄ est notabilis bo
 ad vob̄ r̄o = uitatē aut malitē, q̄ d̄t̄ratū v̄p̄ m̄ aliud
era inq̄t̄ utatē ut oppositū ut oppositū Et horū s̄m̄ d̄t̄
 era an q̄m̄ ab astronomis accuratissime obseruata 2ua
 anno 742 prima est era d̄l̄m̄ij v̄m̄eſalis Secunda
 in era era era m̄b̄n̄ḡodonoſia Tertia philippi regis
 nota magna maradom̄ patris alexandri Quarta alexandri
 moti p̄ q̄m̄ maḡni regis maradom̄ Quinta iulij cesaris
 anno 622 fere

viam
 placet
 ali d̄t̄te
 d̄t̄o am̄
 m̄ s̄m̄
 om̄no
 d̄t̄t̄m̄
 d̄t̄o
 no more
 meridie
 q̄y in
 m̄m̄
 d̄t̄m̄
 q̄m̄
 d̄t̄m̄
 m̄
 d̄t̄m̄
 d̄t̄m̄
 m̄
 d̄t̄m̄
 m̄
 d̄t̄m̄
 m̄
 d̄t̄m̄
 m̄

Septa incarnationis Sui mei Jesu Christi Septima
 Diocletiani Octava acabit Vasa resda per reg
 pparat Decima et Ultima Alfonsi romanorum
 et castilie regis illusterrimi Nos tamen de ho-
 nore salvatoris mei Sui Jesu Christi potius
 suo era precatissima (Vbi Christiani nomen
 homines deo) Vniversis Inuice oibz tabulis
 meis modis motibz annorum radices incar-
 nationis Christi adiuung, firmatas ad
expedita tabulas. No tamen de hoc q̄sio-
 aliis locis Vbi hanc tabulam fecunda-
 rium sed eas q̄sio raris oibz locis me-
 dianis quada adiuta verificatiois use-
 mola imp̄rimus de qua post hoc abieci
 dnam Radices autem fundamentas has vocamus
 quas sibi astronomus praxing et libito suo
 instituit atqz et recto tempore determinat Et
 ita ad initia annorum epi radices omnium
 planetarum sup̄ponit. Vbi et integrum anni facie-
 lior et expedire et motibz eorunde dno-
 standis et salubritatis habeat accessus
 Ino rita in tabulis meis ad plures a-
 nos Christi et eorunde initia radices omni-
 ptatum in Vngua sup̄ponimus. Dipping

Ut in proprijs tabulis (nisi propterea habes in-
 genio suo) facile est recurre dicitur aut ra-
 dias secundum quanta similitudine sunt cum
 radijs in arboribus est fundamentum unguis
 foliorum et fructuum et propter radijs in
 arboribus sic motus relictus in motu ad eam
 aut alia forma puta ad initia annorum
 sunt fundamentum immutatio aliorum motuum
 particularium ad tempus operatum ipsius voluntatis
 et de generalibus hinc sequitur hactenus

Propositio prima

Tabulas motuum solis facile cogno-
 scere Absolutis generalibus dicitur motu
 ad tabulas particulares relictum motum et
 primo motu solis fore per operationem Ari-
 madmetidum igitur duo motus solis et eorum
 diversas operationes aut habitudines, octo
 tabulis sequuntur, quibus generis Quarta prima
 certitudinis eandem solis remotissima est
Secunda angulus solis exponit Tertia co-
 dices solis motus et regnum, eigo
 ad initia annorum cum quibus inspectis yala-
 fore Quarta solis motus in mensibus

Moty Octo
 tabula.

1a

2a

3a

4a

Septima
 fiet reg
 unum
 de ho
 potis
 nominis
 tabulis
 in me
 tas ad
 quibus
 arida
 in me
 is noc
 abid
 Vorang
 hie suo
 met et
 omnin
 in fine
 de dno
 effid
 dno
 dno
 dno

6a. Usualibus & diebus eorum notificat Quinta
 eisdem modis motus in horis & fractionibus
 horarum dedit Secunda equationem ad direc-
 tionem solis unde verus motus emergeat &
 7a. miraleat Septima declinatione solis ab
 aequinoctiali & omni loco & tempore anni
 8a. Ultima sicut et tertium ortum verum motum solis
 quae directio appellatur libris in diebus
 in horis & min. omni tempore anni absoluit
 Hanc tabulam notitia ex libris superius
 libris & magna parte absoluit, & eandem
 usum & utilitate sequitur & propositionibus hinc
 inde demonstratur

Propositio octava

Radices solis ad initium annorum christi recte
 quito indagare Tabula & tractatus iudicibus
 solaribus opposita, continet in se duas tabellas Quinta
 prima continet annos christi expositio Secunda vero
 annos collectos Quinta autem anni expositi quin-
 quaginta sine interruptione & singulari uni-
 tate usque ad rectum terminum extendit ut 1, 2,
 3, 4, 5 etc. ut hoc ad festum in tabella a-
 novum expositum videtur Anni collecti dimittuntur

$\bar{5}$ $\bar{6}$ $\bar{7}$ $\bar{8}$ $\bar{9}$ scribitur extra sub radice
 secundum ordinem quo ponuntur, quodlibet sub suo
 radice s. signa sub signis gradus sub $\bar{9}$
 dicitur, nisi sub minus et sub sub $\bar{9}$
 quibus addit non radice resultat radice ma-
 gis motus sub ad principium anni solati sui
 aut minus annorum posterum (ut ple-
 rumque fit) non prae inueniunt in tabula
 inter non minus minus posterum in
 tabula recte $\bar{5}$ $\bar{6}$ $\bar{7}$ $\bar{8}$ $\bar{9}$ in directo in-
 uentis nota extra sub radice secundum ordi-
 nem suum et quodlibet sub suo sub deinde non
 residuo minus annorum et in minore si re-
 siduum non prae inueniunt in eadem
 tabula $\bar{5}$ $\bar{6}$ $\bar{7}$ $\bar{8}$ $\bar{9}$ scribitur extra sub
 alijs $\bar{7}$ $\bar{8}$ $\bar{9}$ et ut breviter negotium
 absoluitur, hoc fac toties intrando tabula
 in annorum collectorem quod expressum quibus
 totus minus annorum posterum absolutum
 fuerit $\bar{2}$ $\bar{3}$ $\bar{4}$ $\bar{5}$ $\bar{6}$ $\bar{7}$ $\bar{8}$ $\bar{9}$ addere omnia simul,
 sita similibus et a subtrahendis inchoandis
 est labor additio. Adde ergo $\bar{2}$ $\bar{2}$ $\bar{2}$ $\bar{2}$ si
 in 60 ut ultra eueniant $\bar{7}$ $\bar{6}$ $\bar{5}$ $\bar{4}$ $\bar{3}$ ad-
 dat loco eorum minus addere unitate reliquis

in suo loco servatq demide un. simili ralla
 2 q qbuslibz 50 un. qdibz unu vendi
 adunq, reliquis in suo loco dimissis
 Cetera quodq simul unq 2 si in 30 et
 plures convererint, sup q 30 qdibz demp
 signis addi unu signu danti si quis ut
 lert, si 12 exusserint, sive rpe uno xty
 abye 1/2 tates qtes poterit Reliqz itru in
 suo loco servatq 2 no facto qdibz sibi Radix
 medij medij solis ad annu ppositi Hing
 rei hor arripa ceptu Anno registi 1508
 nreuti hiber supputata radice solis ad prin
 cipiu anni ortani Considera igit qd ad ano
 natiuitat registi vsq in omi oblatu fluce
 runt mille quingenti 2 septu anni qdibz
 ann pfecti In abaro arithmetico psumm
 strico distincte radice solis are registi si
 5 3 un 2 demide in tabula radice
 solis 8 18 23
 numeri amocū, annos qst decatos .f. 1504
 2 no invenio Offendo aut in tabula 1000
 numeru minore ppingore 2 ad uig pte
 repio 0 3 un 2
 7 70/49, 9 alijs relative sub
 unqo hor qd similia sibi similibus 2

radice
 sub suo
 q sub q
 pte
 adiq me
 oblati Sin
 (u pte
 tabula
 re in
 ucto in
 in ad
 in d
 re si re
 eand
 tra sub
 xpo
 o tabula
 qdibz
 pte
 pte
 o arid
 2, 2 si
 pte ab
 reliquid

absolutus est numerus 1000. Cosequitur itum pro
 in tabula numeri residuum s^h 507
 et quia eundem prout non invenio in p^o dice
 tabula in numero minori viridiori s^h
 500 et hinc sane invenio et in dicitur
 eiq^o habeo $\begin{matrix} \bar{5} & \bar{9} & \bar{m} & \bar{z} \\ 0 & 3 & 40 & 24 \end{matrix}$ q^o alijs relatijs
 subijcto et sit 500 absolui Ad q^o sup^o sit
 7 anni quos in tabula annorum cepi
 loci offendo et in linea dextra versus
 invenio $\begin{matrix} \bar{5} & \bar{9} & \bar{m} & \bar{z} \\ 11 & 29 & 18 & 44 \end{matrix}$ q^o itum alijs sub-
 jectis et subint^o m^oari octo talit^o ordinati:
 Ado igit^o $\begin{matrix} \bar{z} & \bar{5} & \bar{9} & \bar{m} & \bar{z} \\ 140 & \bar{z} & a & \bar{z} & \bar{z} \end{matrix}$ et ad 5 $\begin{matrix} \bar{9} & \bar{m} & \bar{z} \\ 8 & 18 & 23 \end{matrix}$
 ligo 140 $\bar{z}$, a $\bar{z}$ s^o bis $\begin{matrix} 9 & 8 & 18 & 23 \\ 0 & 7 & 20 & 49 \end{matrix}$
 demo et minus addo $\begin{matrix} 2 & 0 & 3 & 40 & 24 \\ 11 & 29 & 18 & 44 \end{matrix}$
 et remanet 20 $\bar{z}$ q^o seruo
 in loco suo deinde relinquo minuta si-
 mil^o et evadit 98, et quia excedit 80 de-
 mo ab eis 80 simul, et loco eorum q^o d^o b^o
 addo i^o grad^o et remanet 38 mi. Pre-
 terea q^o d^o b^o grad^o in vni^o et habeo 48
 et quia excedit signum remanens, restio ab
 eis 30 et q^o eis signis addo vni^o signi
 et in residuo habeo 18 s^o q^o in suo loco
 relinquo Tandem addo signa simul et

in annis regni oblati etiam imperfecti inter
 tabula annorum solis quos si expresseris in
 numeris ante solis in lineis Xij dactis
 in 5 9 in 2 2^{is} offendet Quod si anni
 non fuerint expressi in tabula intercalis in
 annis regni primo minoribus in tabu-
 la regis, et ante solis ibi regis etiam
 notabis Una in motu annis ante
 2^{is} tabulis appone ante motu quos
 unitates habet est duas in annis regni
 in q^{ib} non intercali tabula Exemplo facile
 intelliges Ad principium anni ortus videlicet
 et suppositat ob anno sine solis prime
 incarnationis 1508 annis, incipio scribere
 ante solis Inuestigo annos oppositos
 in tabula annorum solis et q^{ia} intercalat
 in numero patet est ante solis esse 3
 5 in 2 5; aut quis offerret annos
 regni 1511 Insuper in nominata ta-
 bula et q^{ia} intercalat annos oblatos offendit
 incipio minores propinquos q^{ib} in tabula
 regis, s. 1508 et ante horum annorum est
 in obato scribo Una in motu anno 33 2

Deinde q̄sto m̄m̄m̄m̄ annuū m̄ q̄ly tu-
 bita m̄p̄p̄p̄ p̄s, ad m̄m̄m̄m̄ annuū
 p̄p̄p̄p̄m̄ & v̄deo v̄m̄i ēp̄p̄p̄e alim̄
 in t̄m̄ario, q̄a m̄m̄i ām̄p̄ annuū
 f. 33 z̄ t̄i addo p̄p̄p̄ ām̄p̄ m̄m̄m̄
 Et rediunt p̄p̄p̄ z̄ additione t̄m̄aria
 s̄o ēp̄p̄p̄p̄ (v̄t āp̄p̄t) ad fractiones
 p̄p̄p̄p̄ p̄p̄a ad m̄. r̄p̄p̄p̄p̄t ām̄p̄
 solis ad 11 annū, oblati $\frac{3}{1}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{m̄}{56}$ z̄
 quod erit optatū H̄m̄g tabula v̄p̄p̄p̄p̄
 est l̄m̄a ignocata ām̄p̄ solis, v̄m̄p̄p̄p̄p̄
 est m̄m̄m̄m̄ arḡm̄m̄tū solis z̄ ēe q̄s-
 r̄tione m̄o v̄ēg m̄m̄p̄ solis h̄l̄c̄i p̄p̄p̄.

Propositio quarta

Radices arḡm̄m̄tū solis ad p̄m̄p̄ia an-
 nuū christi calculare p̄m̄m̄ta radice m̄dij
 motū solis ad m̄m̄m̄ alim̄y annū z̄ li-
 bito oblati, z̄ p̄p̄p̄p̄m̄ p̄p̄m̄ et ām̄p̄ solis
 ad m̄m̄m̄ ēīd̄e annū z̄ p̄p̄p̄p̄m̄
 t̄m̄ia s̄ubtrah̄e ām̄p̄ solis a radice m̄-
 dij motū solis z̄ q̄d relinq̄t, radice ar-
 ḡm̄m̄tū solis m̄m̄p̄p̄p̄t s̄ēc̄m̄do q̄s-

& omnibus argumentis solariis totius anni supponitur
 radis In exemplo, repetatur annus certissimus
 in duobus oppositis in diebus oppositis, ad unum
 principium inbeco radice argumenti solis totius
 partem per prima numeris radice solis
 hanc $\frac{5}{8}$ $\frac{8}{10}$ $\frac{10}{15}$ $\frac{15}{20}$ / & hanc vero numeris
 ante solis $\frac{5}{8}$ $\frac{8}{10}$ $\frac{10}{15}$ $\frac{15}{20}$ Demo autem
 est medio motu solis & remanet $\frac{5}{8}$ $\frac{8}{10}$ $\frac{10}{15}$ $\frac{15}{20}$
 radice argumenti solis ad principium anni
 predicti, secunda (ut dicitur) in comu-
 ne usu omni argumentatione & ratiocinatione
 anni precandem Utilitas huius opposi-
 tionis haec est, quia non scito argumento
 solis, impossibile est verum eius motu cognoscere

Propositio quinta —

Officio tabulae radices medij motu solis &
 eius argumenti exalbere Elaborata tabula
 radice solis & eius argumenti ad initium plu-
 rimorum annorum regis non ab se tabulis
 solis addidit ut hii qui plerumque argumenta ce-
 eritum nodum hnt, primo agerunt numerorum
 multum & varietate periti, a divina hoc
 & nobili siderali scientia sese abstrahat & ad

alius feseu nung dignas disciplinas qserat
 Dico dignu ducung, tabula radim (& si
 fexalis est) alijs armortea, ut facultate
 Guig tabule fuqz qda fouila qponeti, nung
 ad labores arithmeticos mittant, & fir (ru
 labor impby oia Viuat) affueri mumeris
 & qponetio nity pedetentim astroy tabulis
 piti digniffimib diligetig indidat Ca=
 bruta igit radim solis & ej argumeti
 panti exponerung Cuiq inrtiu est in nu=
 mero annoeu qristi 1400 & fuit se
 in numeris 1820 Si ergo ad pntipiu
 alitig anni qristi qpositi, radim medij
 moty solis & argumeti ej stive volueris
 (& loquere de anno intraplo numeris
 annoeu qristi ra exposity) p hinea
 annoeu qristi inuestiga anni qristi
 tibi qpositu ad ruy pda deprocti mox
 radie medij moty solis in 5 9 m 2 2
 & radie argumeti solis in 5 31 m 22
 put tituli capitales admonet apparebit.
 Exptum breue, offerre mihi annig ortay
 (ru a qristi nativitate numerat 1508)

anni fupri
 ortay
 ad nung
 solis re
 rem pl
 ro nung
 o anse
 5 9 m
 17 23
 om arim
 in rom
 inrtiu
 qpositi
 inuolu
 ruy q
 qpositi
 tabula
 iha fl
 tabulis
 finete ee
 numeron
 inima bo
 lat & a

ad nūq. initū radices solis dicitur inbeor
 Lūco igitur numerū annorū registi 1508
 in tabula radium solis elaboratū & in
 nūq. radia mediū motū solis $\bar{5}$ $\bar{9}$ $\bar{m}$ $\bar{2}$
 & argūmētū eiqd $\bar{5}$ $\bar{9}$ $\bar{m}$ 9 18 38 20
 igitur has esse radices solis totū anno or
 tūno accommodadas

Propositio sexta

Mediū motū solis & eiq. argūmētū ad me
 vidie cūq. diei anni facillime cōpūc
 tare Cognita radice solis ad pūcipiū anni
 ppositi & ppositione secūda in alaro extra
 sticū deinde pce die mēsis hūi Blati, in
 tabula mediū motū solis in mēsis & a dīcto
 eiq. mediū motū solis in $\bar{5}$ $\bar{9}$ $\bar{m}$ & $\bar{2}$
 rephū est pcepte radium utē sūbsticū si =
 mītra sū sūp. sūmilitū Lūq. additū mediū
 motū solis ad mēdie diei obtati emoret
 Hū tūmā tūmāla ppg est In anno enim
 bissextili cū februarij 29 diee plectit
 & tabula mediū motū solis ipsiq. februarij
 eiq. dūptocat 28, & mediū motū solis
 vīgēsimū nonū diei februarij ad pūcipiū

die martij tractanda est, et per primo die
 martij ad solium eijde, et per secundo ad 3^m
 et sic deinceps usq; in fine ipsius anni bis-
 sexagies preserea ante solis et oppositione
 3^{am} mensura (q; ppter motu tarditatem
 invariata (ut ita dicit) et integru anni
 dicitur) Hanc demum a medio solis motu
 ad meridie cepto, et per dicitur argumentu
 solis ad meridie eijde diei oblari Quod
 si opy abbreviare volueris, venie radices
 medij motu solis et eij argumentu et tabula
 radium elaboratum, ad principiu anni oppositi
 qly est in tabula scriptu, mediu motu solis
 ad die optatu (ut in supra expostionem) utriusq;
 radibus adde et habes oppositi qly mediu motu
 solis et argumentu solis ad meridie diei op-
 tati Primum pmo hinc oppositiois hoc pmo
 exceptis proponit multi, annu 8 sub numero
 annoru christi 1508 mense, et eijde anni
 dies 14 septembris, ad riny meridie mediu
 motu solis et eij argumentu oportere pperire
 Per istam oppositiois scio radice solis ad ini-
 tiu anni in diti har

5	5	III	2
9	18	38	20

in dicit
 christi 1508
 tati et m
 q; in 2
 18 38 20
 mense
 anno a
 ad me
 e copu
 pini annu
 ro etia
 tu, in
 et e dicit
 16
 et 2
 tate, si
 dicit medij
 mense
 anno
 pperit p
 q; solent
 solis
 pmo

et quod unum oppositum bissextile est, pro 14 die
 sextatis desudo ad 15 eigo p^o bissextilitate
 et ad eio p^o inuenio motum solis

$$\begin{array}{cccc} 5 & 5 & 17 & 2 \\ 8 & 14 & 17 & 48 \end{array}$$
 quae addo radii et emerget
 motus motus solis ad meridie 14 diei sextatis

$$\begin{array}{cccc} 5 & 5 & 17 & 2 \\ 15 & 6 & 2 & 56 & 8 \end{array}$$
 per tertio ante oppositionem
 habes, quod ante solis quing anni est 3 1

$$\begin{array}{cccc} 15 & 17 & 5 & 5 \\ 3 & 1 & 40 & 51 \end{array}$$
 in sexto, dabit argumentum solis ad
 meridie oblati diei, et quando in argumento
 plura habentur et quia 30, loco eorum minus
 adduntur. Vnde patet. igitur argumentum
 sit
$$\begin{array}{cccc} 5 & 5 & 17 & 2 \\ 3 & 1 & 41 & \end{array}$$
 fore Semel pro cepto et tabula
 radii solis, amplexio et oppositione facta, in
 dies motus motus solis et eio argumenti q^o
 etiam nota sit Radices solis Radice arg^o solis

$$\begin{array}{cccc|cccc} 5 & 5 & 17 & 2 & 5 & 5 & 17 & 2 \\ 9 & 18 & 38 & 20 & 5 & 17 & 23 & 0 \end{array}$$
 et ambobus q^o
 radiis inuenio motum solis ad 15 diem sextatis
 repeti
$$\begin{array}{cccc} 5 & 5 & 17 & 2 \\ 8 & 14 & 17 & 48 \end{array}$$
 et inuenio medium
 motum solis ut supra
$$\begin{array}{cccc} 5 & 5 & 17 & 2 \\ 6 & 2 & 56 & 8 \end{array}$$
 et arg^o
 sit ut supra
$$\begin{array}{cccc} 5 & 5 & 17 & 2 \\ 3 & 1 & 41 & \end{array}$$
 fore bene igitur
 res se habet hoc oppositio generalis est, scilicet
 cum oib^o motus motus oim p^o ad temp^o
 et meridianum aetabandis

Fortuna adhibens modum motu solis & argu =
 menti eius ad hora unamundiana, si tot ho =
 rum motu quod hora postea meridie ante =
 respicit a nobis ad meridie inveni dempse =
 ut si ante ultra horas integras postmerid =
 ianas nonnullas habuerit fractiones horarum
 parte minuta aut & Cuius minutis hora in =
 gradere tabella per dicta horam & minutis
 totum quando ipsa minuta in linea rubra
 numeris ut quod fuerint & a directa motu
 plus minuta subtrahere motu plus ad hora
 minuto & etiam eius regimurto, sic tamen
 quod signa recta ponat. sub gradibus et
 gradibus rectis sub minutis, & in. sub 2
 & 2 sub tertio Variat cum his denomi =
 nationes per una differentia, ita quod fuit
 annotationis per unum totum, sicut facile per
 totum per & tabella subtrahere et si qua
 & horam habuerit, varia denominationes
 per duos trias, sic quod signa per 2. recta
 ponat sub minutis, & gradibus sub 2, & in.
 sub 3 ¹⁶ & 2 sub 4, & hoc subaranea
 tabella facile indicat tunc facta additione

partis medij motu solis & eig argumentum
 ad minutum vel 2^m horu oppositi & expectat
 in cyclo medij motu solis & motu argu-
 menti eig ad hora nova post meridiem dicit
 14 septembris, ut sup^r minutu s^o medij solis
 5 5 m 2 & motus argumenti per
 6 3 18 19 & opat qd habere motu horis
 3 2 3 & opat qd habere motu horis
 ad 45 min. post hora nova dicit 45 min.
 in linea rubra minutu tubile solis in horis
 & min. & reperio 0 1 50 53 scilicet igit fi-
 gura 0 signum sub qd medij motu solis
 & argumenti, & unu gradum sub minutu
 amborum & 50 m. sub 2 & 53 & in
 lora testatam & facta additione habeo motu
 solis & eig argumenti ad minutu 49 post
 hora nova prominata s^o medij solis
 5 5 m 2 3 & argu^o 5 5 m 2 3
 5 3 20 9 53, 3 2 4 52 53
 De horis & minutu horis antemeridia-
 nis oblat, simili sive forma, ut tunc
 substantio argu^o intelligi hoc etiam
 propositio omnibus planis tunc gen-
 valis accommodata est Sat est

Propositiō octaua

Verum motū solis definito calculo addidit
 Cognita Dispositione tabule equationū p̄r equa-
 tionē & Verū motū eligendis facile cogno-
 scas. Conuenit itaq; tabula equationū p̄r in
 se se tabellas p̄rhabere duodecim figuris ro-
 minibus arguendi p̄uenientes. Sic in prima
 & p̄r numeros 0 1 2 3 4 5 in p̄r-
 p̄riore p̄r, hoc est in p̄r ante capite sup̄ ea
 p̄r linea numeri q̄ est gradū 29 descedit
 angulato p̄r. Reliqua autē 6 figura
 & p̄r numeros 6 7 8 9 10 11 in p̄r-
 riori p̄r, hoc est in p̄r tabellari, sub p̄r
 linea numeri gradū q̄ est ad angulato
 tendo inueniunt p̄r et ce opposto p̄r
 equationē p̄r p̄r. Una n̄ d̄r equa-
 tionū d̄r autē d̄r equationū nihil aliud
 nisi cessat maioris equationē ad minorem
 Cetera equationes in tabellis p̄r sup̄ & infer
 p̄r. Nihil adde ut minime et n̄r diff-
 ferentia h̄r A additionē designat. Ut M̄ n̄r
 n̄r denotans infer ut sup̄ aut n̄r
 differentiam p̄r. quod p̄r p̄r
 et hoc est dispositio tabule equationū solis

Mobus aut ad discendi veri motu solis qd est Inue-
 niend sine ad tepus oppositi (pote ad me-
 ridie & oppositiore parte, aut & oppositiore
 parte septima si ante aut post meridia opaci
 detrahere) modis motu solis & eij argu-
 mentu Cui argumento ingredia tabula equatio=
 un solis, & si signu m q quo ingessit eo
 regem fuerit in spatio superior vel in fide aut
 capite tabula qd argumentu ante, in prima
 linea numeri gradum hinc tabella un signu
 argumentu superponit & in dextero ultimi qd
 un argumentu Xp dextero ante equatione solis
 in qdib, minus & pdis m hinc minus
 sibi superposito pnt tabella admonet, qua in
 alioo extra parte ad pte & est equi solis ad
 integros qd argumentu solis & totalis si m ar-
 gumento nulla fuerint un. ut & lita qd
 hinc minus oppositi subtrahere a medio motu
 solis & pueniet veru motu solis in zodiaco ad
 temp oppositum quindeniq; un argumentu solis
 fuerit minus per signu communit, qd pnt
 argumentu inueta sup a medio motu solis
 & vero habedo subtraheda est lina un li=
 ua modis motu solis pedit linea veri motus

B

istere
 l'equi
 ngue
 is in
 et tot
 p'p'm
 in su=
 ingra
 dytabt
 p'm
 nista
 el p'te
 p'm
 radim
 equa=
 l'atid
 m'con
 p' n'p'e
 a d'f'f=
 m'c
 in p'p'e
 m'c' t'm
 solis

C

in ordine signorum Cognita igitur in zodiaco
a capite arcus veri motu solis & quolibet
signo 30 gradus, & ubi numerus signorum, &
dum, minutarum & secundarum terminatur ibi
est terminus regis solaris et linea ducta ex
centro universi & terminus regis solis ad zodiacum
in de linea veri motu & per hunc locum solis
Si vero in arcumeta solis (de quo supra
dictum est) fuerit in. aut in nota primo
in tabula in gradibus & fractionem
in directo inuenta supra notatis in nihil
minime ut dictum est deinde ex directo equa-
tionis ampe detrahitur in lra A ut in pri-
mo supposito, & eade lra si fuerit A stat
quod est proportionalis (de qua infra ab eade
dicitur) et ductiva inuenta sit addenda equioni
& gradus integros inuenta Si aut fuerit in
stat est proportionate subtrahenda ab equione
& id post huiusmodi additione aut mi-
nutione proveniat est equio solis extra & vera
deucta ex medio motu solis ut plibetium
est & emergat verus motus solis in zodiaco
ad tempus oppositum Si aut signum ac-
quimet solis in quo inuadit est regium

D

fuerit in superiori et aut pede tabulae, tunc
 qd argumenti folio amplexi sit in linea
 inferiori qdum astutudo hinc tabella in sig =
 in argumenti subscibit, et e drecto ultimi
 qdum argumenti dextroscripti verige aequatione
 qua ad pte stuta in hinc adde supposito
 in pede tabella pterea si vltim qdum effectus
 argumenti habeatis minima et differecia
 q in medio sepe in linea exhoru astutudo
 est amplexi in tua A vlt M q proxi =
 mo hinc dca subscibit qua tuam differecia
 amplexi, et si ead tu fuerit A stat quod
 qd proportionalis minima fit addenda equoni
 amplexi Si vero M stat qd fit minima da
 et vltiq istu modo qdum fuerit equatio
 equa sine vero addenda medio motu po =
 lit et emerget vlt motu plus vlt supra.
 in zodiacis In dca qdum argumenti
 plus est plus osee signis tenuibz, etio
 plus vltim plus est addenda in medio mo =
 tu plus pro vero sciendo In hinc hinc
 linea vero motu plus pterea linea
 motu motu in ordine signoru quare in

Antea hinc oppositio explorata sumat pbatice
 aliqua lundivis intelligit pbatia pnt anni
 maductada pbatia quado in ista ppositioe
 z alijs sequentibz z etia pbatibz pbatia absolute
 subtraha tute numeru a tali opat se pbatia
 kabere sine ille numeru a q d pbatia pbatia
 tio fit maior sine minor hinc q d pbatia
 Quarta pbatia numeru ille a q d pbatia pbatia
 fit minor illo q d pbatia aduigada qd ei
 Una tota resoluto pbatia 12 signa z pbatia d
 fieri pbatia, z hoc est dilige² notandum
 qa sepe omittit in pbatia pbatia motuum
 Secundu pbatia lundivis arqz eis que ma-
 diante alijs arqz inuenit ut pbatia arqz
 motu ut pbatia notat, z illud qd median-
 ribz illis arqz inuenit in tabulis romani
 nomine appellari pbatia equatio Cum ergo pbatia
 bincis alijs arqz .i. arqz motu aut pbatia
 in quo est inuenit in tabulis pbatia arqz
 inuenit z in eo fuerit vltra signa z pbatia
 minima aut z opat necessario vltra diffi-
 cilia Unde nominibus qd in motu tabulis equa-
 tionu z similibz qd ante pbatia pbatia pbatia
 .i. pbatia numeru explorata pbatia pbatia equatioe

respondet figuris & partibus integris, & ideo
 si in argumentato ut utroque modis qd dicitur
 nisi extra ultra qd dicitur integritas fuerint in. Ut
 alie fractiones, tunc si optas habere equationem
 ad unam certam, illis partibus, unitate
 & alijs fractionibus respondet oportet necessa-
 rio ut in dicitur invenire. Deinde deinde
 aut respiciuntur hoc modo extrahitur inter
 primo tabula in numero figurarum & qd
 dicitur argumentati ut utriusque investigatio in li-
 nite numeri numerum gsumite & equa-
 tionem in directo existit unitate et tunc
 ad qd qd extra prima appellat postea ar-
 gumentato aut utroque in quo investigat addit
 qd dicitur unitate & in tali qd dicitur investigat ita
 tabula unipiendo equationem in directo certe
 sunt qd & variat extra & qua extra extra
 notabit. Quo facto subtrahit equationem mi-
 note a majori & illud quod remanet
 est deinde hanc suam equationem tunc tunc
 A addit aperte & hoc si extra prima fue-
 rit minus parte ad denotandum qd parte
 proportionalis & tunc inveniendum addi debet

ad prima equatione repta & extractam
 Vel deinde extracte adita hanc M. +. minime si
 equatio prima fuerit maior pta ad defig-
 nandi quod pō proportionalis pntada subthi
 qz a prima eqione extra notata In nostris
 aut tabulis equationum (ut laboribus paruerit)
 deinde annotata & esse pnt in adiectione
 hanc A & M hanc no erit opp binas ut
 habere equationes mag vna ad alia pro
 deinde habeda pntabere Cognita igit deinde
 duarū equationum et tabula erit ut pnta nō
 tra A ut M suppositū etia hincis regu-
 erit pnta nō, & pnt negotiū postulat
 Cognitū etia minime aut pnta argumēti
 erit tēri ultra integros qd Restat pnta
 tati dntura ut modū dntū vni nō
 morū in alia qz pnta proportionali nō
 pntada In nō aut pnta pnta pnta
 proportionalis de deinde pnta pnta
 minime ut pnta nō pnta integros
 argumēti aut tēri existenti ad 60
 minime sine ad vni pnta hoc est dnta
 qd de deinde arripit vna pnta qz se habet

ad totam diuisionem in eadem proportionem in qua se habent
 minuta ut alie fractores arguuntur ut resti
 ad 50 min. Exempli gratia, habeo 12 minuta
 alinij arguuntur & diuisionem 20 minutorum
 Vnde volo scire pro portione de 20 partium
 portione 50 ad 12, id est, volo scire vni
 minuti q se habeat in eadem portione ad
 20 in qua se habeat 12 ad 50. Diffusa
 igitur hoc tres minores per regula arithme-
 tica generalissima ante portione ante
 de tri veritate, taliter, quod 50 est primus
 minor, 12 est 20 diffusa, resti 12 min.
 arguuntur & multiplico resti minorem 12
 in partem 12 & habeo 240, q diuido
 per 50 & provenit 4 min. Est igitur 4 pars
 portionalis de 20 sunt 12 de 50 q vna
 sig portio quintupla sit de oibz alijs est
 apud partem hanc parte regula sed quia
 modus iste admodum laboriosus est propter
 multiplicaciones diuisioes atq reductiones
 minutaria in grossiora fractores idcirco
 ad multiplicare quingmodi labore evitandum
 q sepius in quibusda portione in equa-
 tionibz tu yllari q3 eclipsi cunctis plot

opposita est tabula proportionum $\frac{7}{8}$ quae ab ipso unil-
 teratione. & sinistra univocis $\frac{10}{12}$ proportionalis
 & his tabulis unis addita, q. tabula unice seage-
 naria ta in margine superioris transversalis $\frac{7}{8}$ in
 latere sinistro extendit $\frac{10}{12}$, unig $\frac{10}{12}$ talis
 est. Quare unum numerum de quo $\frac{7}{8}$ propor-
 nata vis habere $\frac{10}{12}$ proportionem ad 60 $\frac{10}{12}$ dif-
 ferentia in capite tabulae & alteri $\frac{10}{12}$ unig. ut $\frac{2}{3}$
 arguuntur ut retori in latere sinistro eisdem
 tabulae & si in quibus illorum numerum fuerit solus
 unum fractio, hinc numerus unig in an-
 gulo terminis est $\frac{7}{8}$ proportionalis quae fin-
 ta gditione ut numerus anguli in spatio
 dextro gteus est istig denominationis qua de-
 nominatores numerum in quibus intrasti $\frac{7}{8}$
 unig. unis gditionis seu gditionis & univocis
 in eodem angulo in spatio sinistro gteus
 est denominationis univocis univocis aut
 profficitur ut $\frac{7}{8}$ aut numerus in quibus in-
 trasti fuerint univocis hinc illud qd in an-
 gulo terminis in spatio dextro gteus
 est $\frac{2}{3}$ & id quod est in eodem angulo in spa-
 tio sinistro est univocis Ratio qd unig
 unis se $\frac{10}{12}$ ut univocis sed univocis addita unig
 unis

gstrum binarium igitur merito sing. inuenit
 Xsus dectra est raxit nominatione a
 binario 1. a dualitate & de 2. Si autem vng
 eoru est minuta & alter 2. etia in an-
 gulo conuini numerus Xsus dectra est 3
 & illa Xsus sinistra 2 Ratio facile gstat
 quia unitas addita binatio fuit ternu-
 riu igitur Si autem ambo minuci est
 2 etia in angulo conuini Xsus dectra =
 fuit 4 & Xsus sinistra 3 & sic de alijs
 Si vero in altero minucoru fuit dicitur
 fractiones in qualibz dicitur in reliqua intrat
 & qd inuenies appropos qdlibz ad fuit gng
 ut si in vno eoru est m. 2 & in alio
 aut est m. 3. fcti hinc intra fuit m
 minucy fuit numeru 2 & m minucy fcti.
 minuci, deinde m 2 fuit numeru 2 & m
 minucy fcti numeru 2 & qdlibz fcti dectra =
 natione eoru, q inuenies in angulo con-
 uini, fctum modu in dicitur & dectra ad
 fuit qdlibz ad fuit simile Si autem in
 vtroq fuit dicitur fractiones hinc in qualibz
 vng & m qdlibz alteriq fcti intra & fcti
 ut fcti & habebis fcti proportionate & qdlibz

rem exempla infra additas denominationes
 & variationes fractionum in dictione & tabu-
 la proportionum in tabella hic apposta patebit
 liquetissime. Per se autem proportionalis equatio
 mixta & integra p[er] se addit, si d[omi]n[us] mixta
 tra A apposta fuerit. Si vero M mixta
 ab equatione —

Tabella denominationum fractionum

Numerus d[omi]n[us]	Numerus ductus
Grav. p[er] m	5 m
Grav. per 2	m 2
Grav. p[er] 3	2 3
m per m	m 2
m p[er] 2	2 3
m p[er] 3	3 4
2 per 2	3 4
2 per 3	4 5

*
 fallit in mixta p[ro]p[or]tione
 v[er]u[m] eclipticoru[m] & in 2to
 lat[itu]dinis hinc ubi m
 p[ro]p[or]tione in 2 faciente
 m 2 sed per tabella
 intelligenda est de frac[ti]o-
 nibus g[ra]v[itu]m & horaru[m]
 & no[n] de fractionibus p[ro]p[or]tione
 tra[m] eclipticoru[m]

Nunc quis scribit antedicta intelligit exemplares
 operationes singulas sunt duas propositioni
 sunt ortus p[ro]p[or]tione ad ortus tra[s] in margine
 b c d appellationum pro B igit[ur] tra hoc anni-
 pe exceptu[m] Ad mensure 15 diei octobris anni
 noni m[en]s[is] Cui ab incarnatione regis

anni 1509 numerat, & oppositiōe facta hinc
 interius mediū motū solis 5 7, 5 3, in 15,
 2 6 & eius argumentū 5 4, 5 2, in 0
 fore debere supputare verū motū solis Inquirit
 igitur in argumentū solis tabulā exiōni solis
 & in capite eius offendo 4 signa argumentū
 in linea aut distat 2 igitur eigo argu-
 menti In quā dicitur retrocessū unigrio equā-
 riam solis 5 in 2 in hāto minime & qd
 ultra igitur argumentū nullā habeo fractionē
 equatio in capite hāto & extra est quā ex-
 stitit sub medio motū solis in hāto suo
 minime quā a medio motū subtracta ve-
 ritas motū in Virgine examinatū emera-
 get 5 9 in 2 est igitur sol in m
 5 in 2 quod fuit optatū Littera C ce-
 emptū, Ad meridie sexti diei mēsis iulij
 anni nostri pdicti, & oppositiōe facta
 numero mediū motū solis 5 5, in 2
 & eius argumentū 5 5 in 3 23 42 5
 in inquiredo Interius primo in signa argumentū
 0 & igitur igitur igitur 3 22 in tabulā

equationum 2 reperio signum 0 in parte tabule 2
 22 p^o in linea rubra descendere sub 0 2 ad
 sede 22 p^o habeo equatione solis 5 m 2
 m hinc minime, qua extra nota ad p^o
 2 q^a ultra integros p^o argu^h habeo 27 m.
 quare circa equationem reperio etiam d^o 113
 2 4 m tra a primo superscripta de qua
 habeo firmore p^o proportionate p^o p^o
 hinc 27 minutorum ad 60 d^o igitur
 27 m. arg^h in parte tabule tabularum ad
 ad calculationes viscerias 2 2 m. d^o
 in linea descendere sinistrorsum 2 in angulo re-
 mini interius 0 54, p^o igitur 2 2 dif-
 ferentia in eade linea descendere 2 iterum in
 angulo rotundi respectu 27 minutorum
 interius 1. 48 reperio igitur 2 2 ea addo
 54 p^o p^o interius 2 habeo p^o p^o
 la 113 0 56 addo equationi p^o p^o A
 2 resultabit equatio 113 0 47 51 vera 2
 bene examinata p^o p^o 2 m. argu^h
 m^o solis d^o p^o titulu minime subtraho
 a medio motu solis 2 habeo veru eiq motu
 113 3 22 54 14 est igitur p^o in meridie

ppositi diei in mero 22 54 14 —
 Lectu tue d, ppositi mihi 27 dies febru-
 vij anni noni p dicit, ad nung meridiam
 salubera deuo veni noctu solis, p pecti ipit
 hinc invenio mediu motu solis $\frac{5}{8} \frac{5}{15} \frac{m}{18}$ $\frac{m}{2}$
 2 eig argumetu $\frac{5}{8} \frac{5}{15} \frac{m}{18}$ Argumetu in
 tabula qco, 2 numeru signoru 13 8 repio
 in pede tabule, 15 No p dicit in linea dexte
 astedente offendo, 2 in comuni qmest omne-
 rit mihi equatio solis 2 $\frac{5}{8}$, 6 m. 46 2
 m. vobulo adde supposito, 2 diea 0 m, 28 2
 m. bra. A subscripta de diea 2 m. 18
 argumetu sumo pte pportionate p tabula
 2 invenio 8 24, 9 p pte lraan A diea
 addo pte equationi 2 habeo 2 6, 54 24,)
 equatione vera 2 optime examinata, Qua
 p pte vntu adde, admisso medio motu solis 2
 emergeat veru $\frac{5}{8} \frac{5}{15} \frac{m}{18}$ $\frac{m}{2}$ est ipit sol
 in H 18 40 54 No alit p dicit est p vero
 motu solis ad hys ante aut postmeridiam
 p pte si eig mediu motu 2 argumetu
 p pte hinc investigaretis Postremo no,
 est solutio p pte dicit Quod si reberig 2 p pte vera

tabula 2
 0 2 ad
 m 2
 45/55
 ad plem
 27 m.
 15
 De qua
 m p pte
 p pte
 hinc ad
 7. bra
 p pte
 2 dicit
 m in
 m. lraan
 addo
 p pte
 p pte
 m. lraan
 vera 2
 argumetu
 p pte
 m. lraan
 m. lraan

motu solis verū agitare denuciis, ostendebis
si in argumento ultra p̄dy fuerint in, quā
si 30 exasserint & eis p̄dy argumēti vni
gradu adtinge, si pariora 30 fuerit nota
aut nō animaduersa ipsa & tūc vniro
inossu habere equam. Nō oportet quere
dianū & p̄te p̄portionate & esset opp̄ satis
examinate & p̄dy solis scienda, hoc tamē
nō sufficit vltimū p̄ari p̄m̄ omnino =
tam p̄visionem

Propositio nona

Declinatione solis facile numerare —

Propositio decima

Elevationem poli borealis supra horizon̄ pro=
positę habitatiois nota fieri —

Propositio vndecima

Altitudinē solis meridiana omni die fa=
cile elicere —

Propositio duodecima

Distantiam solis a zenith tūc habita=
tionis perquirere —

Propositio tridecima

In quo quis climate degat p̄ certū q̄ntū
determinare. Hinc quāz p̄positiones quāz
in rationibz astralibz p̄ceptis mei stoffe-
tini p̄positionibz vigesima nona, trigesima,
septima, trigesima quarta & trigesima t̄tia
ubi satis plane hī rationes declarant.

Propositio quattadecima

Verū motū solis in vno die, hora aut plūribz
horis & horarū fractionibz scire. Hinc ne-
gatio tabula p̄p̄ta eorū, quā vni mo-
tū solis in horis & minutis appellare libuit.
Cuius extrema latera horas & eorūde f̄ra-
tiones ostent. In rapite aut & pede ta-
bule 12 signa zodiaci in minutis & r̄ra-
tionibz solitū & eorūde p̄cipia & media ordi-
nauimus. Arcus vero tabule, motū solis veros
in gradibz, minutis &, p̄p̄t̄is p̄p̄t̄is
etiam ut ad se p̄cipia ordinatio hinc
tabule a signo t̄rci in solo r̄ra-
tione veros eius motū diuisū & horarū mi-
nuta esse p̄p̄t̄is habuimus. Cui signo igit̄
solis & eius p̄p̄t̄is ad certū die & otarū hinc

iniqua, iniqua tubula in dicta signo &
 gradu aut viciniora in rapite aut pede
 tabule raptis in vno latere extremo ad
 libitum arripe horas oppositas, in qua di-
 recto sub titulo signi & gradus aut viciniora
 vis in ara tabule motu veru solis ho-
 rare oppositam offendet. De vna hora
 sume in dictu quad si 24 horas (4 die
 naturale consistunt) recepit, motu plus
 diuenui .i. vniq die veru & equationem
 cognosces simile huc sumes in dictu de
 minutis horaru, variata distogit titulu
 (ut apparet) denominatione & vna diff-
 rentia exemplo facillime intelliget. Respo-
 nsum exceptu sumi ortu oppositio in q
 ad meridie 15 diei octobris anni christi
 1509 inuenty sol in m 1 22 31 in-
 uentus fuit in hoc supputata & eode die, veru
 motu plus vniq hora, 5 horaru, 40 mi-
 nutoru, & vniq die naturalis signum
 igit solis 15 & ut m 1 id est est offe-
 no rapite tabule & vniq gradu aut viciniora

id est 0, et offendo in rapiti tabule n^ota
 7 ut m Intro ergo tabula n° 7 ut m
 2 gradu 0, et in latere in directo vni^o hora
 sub titulo 7 0 ut m 0 inuenio veru^m motu
 solis vni^o hora 13 5 m 2 In directo aut
 5 horaru^m inuenio veru^m motu solis 5 horis
 respondet 5 0 12 34 pro 40 vero minutis
 hora capio 1 40 30 ibi em variandi sut
 tituli, ita quod q^o appellat m. 1 2 m 2
 1 2 3 Et tade motu solis veru^m dire-
 ctu^m elio ad s^om 24 horaru^m 13 0 18
 em p^opositu^m h^ong tabule plurime sut vtili-
 tates, p^o ea em sing^o motu d^octi^m cap^o solis q^o
 b^ong solis notiam, in vno die, hora, 2 m^o
 1 2 ipsa etia facile cognoscim^o veru^m locu^m
 solis ad temp^o q^o d^ong ante ut postmeridianum
 p^ohabito vero loco eijde, ad meridiu^m 1 2 cognito
 motu vni^o diei d^octo ritig q^o d^ong veru^m mo-
 tu^m solis de die in die Quatuor etia p^obeat
 comoditates hor tabula n^o ad humanas geni-
 tivas 2 eoru^m venalitates, ad aera mutatio-
 nes 2 it^o ad eclipses p^otradas 2 ad res alias
 fere innumeras in p^ost^ora filio p^otrung

Signo 2
 ut ped
 mo ad
 ut hi
 vni^o
 solis hu
 a hora
 (1) de
 ut solis
 tabula
 ut de
 ut horu^m
 a d^octi
 a d^octi
 in q^o
 i d^octi
 2 m^o
 31 m^o
 die, veru^m
 40 m^o
 Signo
 offendo
 vni^o

Propositio quāntadecima —

Mediū motū solis tabulare. Cōpositio tabularū
 medicā motū solis hac lege ad plūm Suppo-
 sito Vniq̄ horā motū p̄dium dōctriam p̄tholo-
 mēi in q̄stione maiorē dir. 3 ra p̄mo
 2m Duplatz aut p̄bi ip̄i additū Inuān
 horā motū p̄rent Ad quā si additū mo-
 tu Vniq̄ horā p̄uenit, motū 3 horā 2 fir
 demp̄o vsq̄ ad 24 horas p̄cedo Inuān
 motū est Vniq̄ diei naturalis, q̄ p̄bi ip̄i
 additū p̄dicit motū Inuān diei, ad quā
 motū additū 3 diei motū p̄rent 2 fir
 vsq̄ ad 31 diei p̄cedo Motū em̄ 31 diei
 m̄ motū est finis m̄sis p̄ ianuarij 2
 q̄stō 7 q̄mā additionē motū Vniq̄
 diei, motū diei em̄ m̄sis fabricatis
 r̄silibz m̄sis p̄sō diei p̄dium kalēda-
 r̄m romanā assignado, 2 fir vsq̄ ad
 vltimū m̄sis p̄ dōctre p̄cedendo quā
 motū vltimi m̄sis et p̄cedēbz annibz
 collectz motū est Vniq̄ anni p̄dium romanū
 2m p̄bi ip̄i additū p̄dicit motū 2 anno-
 r̄m, ad quā motū diei annoi r̄m
 motū Vniq̄ anni r̄m 2 p̄uenit motū

3 annorum & sic extendendo quoad libuerit
 Ita tunc qd in qto anno per sept
 differre motu uny diei addat Si vero
 libet annos simul colligere, motu 20
 annorum dupla & pueniat motu 40 annorum
 Cui si motu 20 annorum iungas & di-
 bit motu 60 annorum Ita motu 40 anno-
 rum duplata pueniat motu 80 annorum Cui
 si addideris motu 20 annorum gflabis motu
 100 annorum Cui duplata 200 annorum
 pueniat motu Cui si addideris motu 100
 annorum, 300 annorum motu puenabis
 & sic p gnuma duplicatione aut additis =
 ne colliges motu 1000 annorum & ad quatuor
 temporis planitiam Hand serg qd ra de ple
 exposiung om stanni tabula eptu mo-
 tum puenit

Tabella medicoru motuum
 solis. Adum alfonsum

	S	g	u	z	3	4
In vna hora	0	0	2	27	50	49
In vno die	0	0	59	8	19	37
In ano minimi	11	29	45	39	22	2
In 20 annis	0	0	8	48	58	47
In 100 annis	0	0	44	4	53	53
In 1000 annis	0	7	20	48	58	47

tabulari
 suppo=
 ffolo=
 juu,
 dnuu
 deis no:
 au & si
 Luacu
 sibi yff
 ad que
 r-2 fir
 31 dia
 ruy &
 vnuu
 irabilis
 tabula=
 ff ad
 do qui
 mmbly
 ruyuy
 2 anis
 u pteu
 ist motu

Propositio sedecima & Ultima
 Modū corrigendi tabulas mediocrū motūm
 solis subūgere Sicut motū solis equate
 unig hora (si tabula horarū corrigere in
 sitūis) & est unig scriptū in prima linea
 tabelle horarū sicut in pte superiori. Cū ergo
 dubitas de numeris alinūq numeris in ta-
 bula utū sint bene scripti, quidam numeros
 linee immediate predictę in tabella de rēis
 veritate hasitas, & unig linea predictę nu-
 meros extra scribe, unū motū unig hora sub-
 scriptū adde, & illud qd puenit cū numeris
 linea de q dubitabas. Et si dicit qd factū
 de prima linea pme veritate si dubites de ea
 amipe linea quāvis in tabella & scribe ea
 extra & postea amipe linea predictę media-
 te quā hinc substrahe, & subtrahe ea a
 superiori, factaq subtractione remanbit mo-
 tū unig hora si linea prima tabelle si qd
 gradat bene est. Si vero discordat amipe
 iterū in alia pte tabelle duas lineas im-
 mediatas & subtrahe unā ab alia, & vide
 gradatio donec fuerit rectifiatq de motū hore

quæ non est verisimilis quod tabella in fluvio
 locis suis deprimata aut falsa, et non recti-
 ficata fuerit potius per motum dicti tota ta-
 bella corrumpere. De summo in die de voca-
 tione dicitur tabularum in fine per singulos
 dies ianuarii in die motu plus vix dies
 vadit, et quod in singulis diebus motu de quo
 ambiguntur ad hunc sortem in expositione plane
 corrumpit. Hoc etiam propositio orbis tabularum pla-
 netarum corrumpit tam generalis erroris
 vanda est.

Compositio instrui solis

Instruendum veri motus solis quo pacto fabri-
 cationem sit explanare. Ut in instruo sensibili
 ponatur ea quæ ad solis actionem sunt necessaria
 in tabula quæ planissima descripta sunt orbem
 signorum, hoc modo, super retro tabule d nomi-
 natus deinde circum vni extremitate tabule fra-
 gmentum. Postea utrinque circum et super eode retro
 d dicitur alia circum tam plurimode distantem
 a primo quod intra visus possint videri singulorum

• Distinctior quodam itaque restringe necesse est et sic
 alium nomen in eadem recto tamen distate a pda
 ut int' ipse possit prout numerus quodam distan-
 tiam γ 5 $\approx$ 5 Rursus iterum hinc quodam nomen
 et describe in eadem recto quodam tamen distate a
 tertio quod int' ipse signorum nota commode scribi
 possunt hinc nomen viti descriptio divide extra
 tiorum s. p. in 12 ptes etas. et yone re-
 gula sup' rectum d. et sup' qualibz Maru
 12 divisionum, et quoniam nomen extra
 istam 4 in interiora eorum γ linea certa
 q' no' transeat interiora Deinde int' duos
 nomen interiores scribe nota signorum imi-
 pda s. ab arcute que scribe in pna p
 distam 12 divisionum q' erit in d. et pte
 et quod scribendo xps sinistra ponendo s. tueri
 in pda, et geminos in t'ia et sic de rectis
 Post ista divide spatium quod est int' p. in
 nomen et p. in nomen signi in 30 ptes
 equalis, q' erunt p. quod fac hoc modo
 fmo em p. in spatium nomen signi in 6
 ptes etas et yone regula sup' qualibz

illam & sup. retin d, & ptrahe linea recta
 a pmo vertice usq ad tertiu Spatium vero qd
 est int² qualibz istarum 5 p^{tes} int² duos ver-
 tices extremos divide in 5 p^{tes} eqs, eritq
 spatium int² istos duos verticos extremos in
 vertice divide in 360 p^{tes} aut p^{tes} 72, applica
 igitur regula sup qualibz illam p^{tes} & retin d
 & duos lineas rectas a pmo vertice ad p^{tes} p^{tes}
 p^{tes} in p^{tes} divisionibz q^{ae} sup int² duos verticos in
 terminos p^{tes} p^{tes} & tertiu singulas p^{tes}, in
 p^{tes} p^{tes} 5, in p^{tes} 10, in p^{tes} 15, in 4
 20, in 5^m 25, in 6^m 30 Postea ante p^{tes}
 q^{ae} anno regni 1508 m^{tes} est 3^m 1^m 15 fore
 m^{tes} ab initio arietis orbis signat² iam
 descripti Terminat em se ante p^{tes} n^{ra} t^{em}
 p^{tes} in 15 fore m^{tes} p^{tes} p^{tes} p^{tes} In p^{tes}
 no igit² eiq^{ae} far p^{tes} a, que p^{tes} p^{tes}
 tertio d & linea recta a d, sitq a in p^{tes}
 vna intervallu vna p^{tes} p^{tes} p^{tes} p^{tes}
 igit² a refer² de linea a d p^{tes} aliqua
 ad libert², tota p^{tes} quate vna distat² p^{tes}
 descripti solare reg² ab orbis signat² Sitq p^{tes}
 p^{tes} illa a b Residuu aut² videlicet linea
 d b dividat² in 25 p^{tes} eq^{as}, p^{tes} in p^{tes}

f

postea quibet in 5 deinde a retro d Xss b un-
mero i parte, & in fine aig scribe tram c
q̄ retū dextrē solis representabit pone itaq̄ rēri-
m̄ in retro c p̄m̄ vni aig pede, & alim
eēde in tram b & dextera rēritū b e, q̄m̄
erit rēritū solis aēterig lūe diuide rēritū
a p̄nto b in 12 p̄tes equales & rēritū rē-
ritū aliquatū & dēp̄nge itē alim rēritū
sup̄ retro c interiorē p̄mo ita q̄d ut̄ eos p̄-
nat̄ diuisio p̄adū singularē lūe itē rēritū
q̄m̄ rēritū p̄m̄ fl̄ q̄ p̄m̄, & fac alim
rēritū in eadē retro c totū distat a p̄to
q̄d ut̄ rēritū possit p̄m̄ diuisioes p̄m̄ p̄
5 & 5 in rēritū p̄m̄ rēritū
quādamodū factū est p̄m̄ in diuisioe rēritū sup̄
notū p̄m̄ rēritū rēritū & dūe quārtū
rēritū sup̄ eadē retro c, distat totū a p̄to
quod ut̄ eos possit scribi rēritū signorū
rēritū h̄ic dēp̄nge p̄m̄ rēritū sup̄ retro
c & sup̄ singulas 12 diuisioes rēritū p̄m̄
rēritū q̄m̄ & rēritū rēritū p̄m̄ rēritū p̄m̄
in ultimo interiori p̄m̄ rēritū p̄m̄
quod est in q̄libz rēritū 12 diuisioes rēritū

primum circumferentia et secundum, quae in 30 partibus
 aequas, quinquado qualibet quinta divisionem
 in circulo tertio per lineam rectam respicientem
 partem C. Quibus ita dispositis in qualibet
 12 divisionum quae sunt inter duos circulos interi-
 mos strabe propriam numerum impriando
 in b et ibi strabe o, et in ea quae sequitur partem
 b hinc sinistra strabe i deinde in alia quae sequitur
 hinc sinistra strabe z, in alio quae 3, et ita
 de ceteris. Quae omnia clare videre poteris in
 figura annexa. Tade cetero d. inuenta dicitur
 fila tenuissima et aequalia et recta et vniuersa.
 Hactenus de fabrica instrumenti solaris, sequitur
 nunc modus operandi per ipsum. Cui ergo vo-
 luerit equare solis .i. inuenire verum locum
 aut motum solis in zodiaco, et hoc instrumentum
 per oppositionem 6 aut 7 quae arguuntur solis
 ad typum optatum esse propositum. Quod in circulo
 ematrico solis inuestigari, et ubi numerus sig-
 norum, graduum et minutorum terminatur, per nos-
 tra vel materialiter vel solis in motu, et tunc
 accipere solis quod est ligatum ad partem d, et per
 ipsum respice per nota predicta et considera ubi

terminat eorum in viculo signorum, in in illo
 gradu & minuto illig gradus erit sol ad dūm
 Verū eij motū ad tempus oppositum Verū aut
 motū in omni planeta vero quātū Zodiaci
 ubi terminat linea recta egressa a retro
 Veniens & trāsiens p̄ retro corpore ipsius
 planetæ Per hoc aut instrumentū patet
 ratio op̄is tabularū in ipso sole Sumunt
 aut tabularij p̄no mediū motū eij Me-
 diū aut motū eij designat in sole linea
 ducta ex retro orbis signorum usq; ad 30 =
 diam̄ equidistantē lineæ ductæ a retro sibi et
 retro ad retro corpore eij, her aut linea
 p̄p̄ manet equalit̄ in orbe signorum quæ
 eodemōdū ducta a retro eorum manet equalit̄
 in eorum Na in sint equidistantes, necesse est p̄p̄
 ut p̄p̄ retro a q̄libet egressū describat equalit̄
 angulos in hypocyclus equalit̄ Ideoq; & in vicu-
 fractis viculorū quorū sit illa retro sit ang
 equalit̄ Quia ergo linea q̄ egrit a retro et
 retro describit in equalit̄ temp̄ib; sibi retro
 eij equalit̄ angulos & in vicifractione ipsiq;
 equalit̄ anḡ Necesse est quōq; ut linea ducta

a centro orbis signorum equidistantes ei describat sup
 orbem eius in partibus equalibus equales angulos
 et in circumferentia ipsius equales arcus distantia
 autem huius linea ab ariete de medio motus Ab ista
 distantia subtrahatur angulus solis (quod de distantia autem
 orbis ab ariete) et relinquitur distantia solis ab angulo
 sua quod de argumento ubi quod igitur fuerit sol in
 circulo suo ducatur linea a centro orbis signorum
 et iterum corripitur eius iudicabitur hoc linea veri motus
 solis Ideo distantia ipsius ab ariete de vero motus distan-
 tia autem linea medij motus a linea veri motus in 30
 dicitur de centro solis Quia nulla est solis eorum in
 angulo et in eius oppositum, quia tunc linea haec ducitur
 ubi quod autem est alibi quia tunc sunt ducuntur, aliter est centro
 solis Varietas secundum distantia solis ab angulo, ideoque in
 ea invenitur Quia X^o in medietate arcus quod est ab
 angulo usque ad eius oppositum, linea medij motus praedit
 linea XI° motus In alia X^o medietate sequitur ea deo in
 medietate primi medij motus est maior vero et in secunda
 minor secundum quantitatem eorum Quod si angulus solis est
 minus 6 signis quod est in prima medietate subtrahitur eorum
 de medio motus solis Si autem ibi angulus est maior 6 signis
 quod est in medietate 2, eorum inuenta additur medio
 motus solis et sic habetur verus motus III

Finit